

Mál nr. 130/2021**M og
V v/ ábyrgðartryggingar A****Ágreiningur um hvort bótaskylda vegna falls í stiga á vinnustað sé til staðar.****Gögn.**

Málskot mótttekið 23.03.2021 ásamt fylgiskjölum 1-11.
Bréf V dags. 21.04.2021.

Málsatvik.

Að kvöldi hins 18. nóvember 2018, er hann var á heimleið eftir kvöldvakt á veitingastaðnum A, rann M í stiga í húsnæði þess og féll niður hann með þeim afleiðingum að hann slasaðist. Í málskoti kemur fram að veður hafi verið slæmt og mikil bleyta og slabb í stiganum. Vitni beri að stiginn hafi verið rennandi blautur og að aðrir sem leið hafi átt um stigann þetta kvöld hafi kvartað undan því. Það sé ófullnægjandi sandpappírsvörn á tröppunum sem hafi eyðst í burtu og sé stiginn því ansi sleipur við þær aðstæður sem voru á slysdegi. Þá hafi vitni sjálft runnið í stiganum fyrr um daginn. M telur tjón sitt bótaskyldt úr ábyrgðartryggingu A enda sé það að rekja til ófullnægjandi aðbúnaðar og hættulegra aðstæðna. Þá hafi A vanrækt að tilkynna um slysið til Vinnueftirlitsins og beri hallann af sönnunarskortum vegna þess. Kröfu sinni til stuðnings vísar M til ákvæða laga um mannvirki nr. 160/2010, byggingarreglugerðar nr. 112/2012, laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, reglna um húsnæði vinnustaða nr. 581/1995 og reglugerðar nr. 585/2007 um veitingastaði, gististaði og skemmtanahald. Sé vinnuveitanda þannig skyldt að sjá til þess að vinnustaður sé svo úr garði gerður að þar sé gætt fyllsta öryggis og góðs aðbúnaðar, þá skuli stigar og tröppur þannig hannaðar að þau séu örugg, og hægt sé að ganga um stiga, tröppur og þrep í og við byggingar án óþæginda og hættu á slysum. Það leysi A ekki undan ábyrgð að bleyta og slabb í vætutíð berist inn með skóbúnaði viðskiptavina, heldur beri því við slíkar aðstæður sérstök skylda til aðgerða til að verjast mestu hálkunni, ekki síst þar sem kvartað hafi verið undan því hve stiginn var sleipur þennan sama dag. Þá hafi sandborðinn á þrepum stigans verið eyddur og hafi A haft vitneskju um það. Lögð sé sérstaklega rík skylda á eigendur og umráðamenn staða sem almenningur sækir um að gera ráðstafanir til að gæta öryggis. Engin önnur leið hafi verið tiltæk og hafi M því verið tilneyddur til að fara um stigann, þrátt fyrir að aðstæður hafi verið hættulegar. Þá hafi þeim starfsmönnum A sem höfðu vitneskju um ástand stigans umrætt kvöld borið skylda til athafna með það að markmiði að draga úr slyshættu. Vísar M jafnframt til dóma Hæstaréttar í málum 230/2005 og 65/2010 máli sínu til stuðnings. Slyd M megi samkvæmt framansögðu rekja til vanrækslu A og sé bótaskylda úr ábyrgðartryggingu þess fyrir hendi. V hafnaði kröfu hans með bréfi dags. 19. janúar 2021.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að óhappið hafi orðið um miðjan nóvember, þegar snjór og bleyta var úti, og þó gera megi ríkar kröfur til vinnuveitenda um að viðhafa ráðstafanir til að varna tjóni, sé óhjákvæmilegt að bleyta berist frá skóbúnaði viðskiptavina á fjölförnum stað. Samkvæmt framburði vitnis hafi það sjálft runnið í stiganum fyrr um daginn og kvartanir hafi borist frá fleirum vegna aðstæðna í stiganum. Engin frekari gögn styðji þann vitnisburð og sé því alls ósannað að A hafi verið gert viðvart um aðstæður á slysdegi. Þá hafi M sjálfum, sem starfsmanni A, mátt vera fullljóst að bleyta og snjór bærust inn um dyrnar og á gólf og stiga, eins og veðri var háttað umræddan dag. Þá sé handrið við umræddan stiga sem M hefði verið í lófa lagið að nýta sér. Þrátt fyrir aðstæður hafi hann gengið, samkvæmt orðalagi í tjónstilkynningu, rösklega niður stigann. Almennt verði að ætla að menn kunni fótum sínum forráð og geti ekki varpað ábyrgð á eigin aðgæsluleysi yfir á aðra. Ekkert bendi til þess að aðstæður í umræddum stiga hafi verið verri en gerist og gangi eða að stiginn hafi verið í andstöðu við þær byggingarreglugerðir sem gildi um húsnæðið. Er bótaskylda því hafnað.

Álit:

Svo bótaskylda sé fyrir hendi úr frjálsri ábyrgðartryggingu A þarf að mega rekja slys M til saknæmra athafna eða athafnaleysis af hálfu A. Fyrirliggjandi eru ljósmyndir af neðstu tröppum umrædds stiga, þ.e. þess hluta hans sem um ræðir. Má greina af þeim að veggur sé öðrum megin þrepanna og handrið hinum megin. Þá má jafnframt sjá að sandpappírsborði sem settur hefur verið á þrepin er töluvert eyddur á þeim miðjum. Ekki er um það deilt að M hafi fallið með þeim hætti sem lýst er og slasast við fallið. Hins vegar verður ekki ráðið af ljósmyndum eða lýsingu á stiganum að aðbúnaður hans hafi verið í andstöðu við ákvæði byggingarreglugerðar eða önnur ákvæði laga og reglna þeirra sem vísað er til í málskoti. Þá verður að telja óhjákvæmilegt, þegar veðurfar er með þeim hætti sem lýst er, að bleyta berist með skófatnaði, en M áætla sjálfur í tjonstilkynningu sinni til V, dags. 29. september 2019, að 2-300 manns hafi farið um stigann þennan dag. Er því ekki talið sýnt fram á að bleytu í stiganum sé að rekja til vanrækslu af hálfu A eða starfsfólks þess. Verður jafnframt að telja að M, sem hafði starfað hjá A í um þrjú og hálf t. á, hafi mátt vera kunnugt um að aðstæður sem þessar gætu skapast og því fullt tilefni til að sýna aðgæslu við ferð um stigann. Eins og málið liggur fyrir nefndinni verður það þá ekki talið hafa áhrif á almennar reglur um sönnunarbyrði að slysið hafi ekki verið tilkynnt Vinnueftirlitinu í samræmi við ákvæði 79. gr. laga nr. 46/1980, enda atvik upplýst með fullnægjandi hætti samkvæmt fyrirliggjandi gögnum. Samkvæmt þessu verður slysið ekki rakið til vanbúnaðar stigans eða annarra atvika sem A getur borið ábyrgð á. M telst því ekki eiga rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu A hjá V.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum fyrir líkamstjón úr frjálsri ábyrgðartryggingu A hjá V.

Reykjavík 11. maí 2021.
Sóley Ragnarsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson, lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.